

DU SOM POLITIKER SPILLER EN SVÆRT VIKTIG ROLLE!

Infoskriv til regionale politikere fra FNF i Oslo og Viken

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) er samarbeidsfora mellom natur- og friluftslivsorganisasjonene på regionalt nivå. Formålet med FNF er å styrke de tilsluttede organisasjonenes arbeid med å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i aktuelle saker. Vi jobber daglig med å ta vare på våre interesser i fylket og i kommunene, og i denne jobben spiller du som politiker en svært viktig rolle! Vi vil derfor gi deg flere punkter som vi mener det må jobbes med, for å kunne gi befolkningen i Oslo og Viken gode muligheter til rekreasjon og friluftsliv, i en natur som forvaltes på en bærekraftig måte.

Hvert regionalt forum i henholdsvis Østfold, Akershus, Buskerud og Oslo, har en ansatt koordinator. Arbeidet ledes av et styre som består av tilsluttede organisasjoner i fylket. Vi er derfor ingen egen organisasjon, og koordinatorene jobber på oppdrag fra sine styrer. Til sammen har vi 41 unike tilsluttede organisasjoner med over 260 000 medlemskap.

FNF sine viktigste oppgaver er:

- Sette natur- og friluftslivssaker på dagsorden.
- Ha god kontakt med lokale og regionale myndigheter.
- Bygge gode nettverk mellom organisasjonene, med politikere og andre relevante aktører.
- Påvirke relevante plan- og saksprosesser som har konsekvenser for naturverdier og friluftsliv.
- Bygge kompetanse i organisasjonene.

Det jobbes for at FNF i de tidligere fylkene Akershus, Buskerud og Østfold skal slå seg sammen, for å tilpasse seg den nye regionen. I den forbindelse er det naturlig for oss å også inkludere Oslo, da vi på mange områder jobber med felles saker. Dette er en prosess som har vært pågående siden 2018, og det er et mål at FNF Viken og Oslo er etablert innen 2023.

Forum for natur og friluftsliv finansieres av tilskudd fra Klima- og miljødepartementet og fylkeskommunene.

Regjeringens nasjonale mål for friluftslivet og naturen

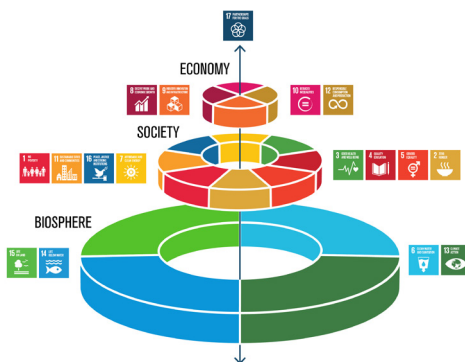
Naturmangfold	Friluftsliv
<ol style="list-style-type: none"> 1. Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester. 2. Ingen arter og naturtyper skal utrykkes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres. 3. Et representativt utvalg av norsk natur skal ivaretas for kommende generasjoner. <p>Regjeringens mål for naturmangfold er hentet fra stortingsmeldingen Natur for livet – Nasjonal handlingsplan for naturmangfold (Klima- og miljødepartementet, 2016, s. 21)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle. 2. Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge. <p>Regjeringens mål for friluftsliv er hentet fra stortingsmeldingen Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet (Klima- og miljødepartementet, 2016, s. 13)</p>

FNs bærekraftsmål skal ligge til grunn

FNs bærekraftsmål er en rekke mål for global bærekraftig utvikling fram mot år 2030¹. Målene skal fungere som en felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene krever en helhetlig tilnærming til global, regional og nasjonal utvikling på alle områder. I Norge lages nå en nasjonal handlingsplan for bærekraftsmålene som skal ferdigstilles i 2021².

Målet med handlingsplanen er å konkretisere arbeidet med bærekraftsmålene og tilpasse dem til norske forhold og norske utfordringer.

Dette følger FNF opp i vårt daglige arbeid i fylker og kommuner, ved å informere organisasjonene, lage møteplasser, etablere nettverk, gi innspill eller bidra til andre typer påvirkning i saker som berører natur- og friluftslivsinteressene.

Figur 1 Figur fra stockholm resilience centre som viser at biosfæren er grunnlaget for målene for samfunn og økonomi.

¹ www.fn.no

² Pressemelding fra Regjeringen 29.04.2020

VI MENER

Planlegge for bærekraftig arealbruk

Ifølge FNs klimapanel (IPCC)³ og FNs Naturpanel (IPBES)⁴ påvirker mennesker 70% av landjorda med dyrking av jord, hogst, utbygging av boliger, fritidsboliger, næring og infrastruktur. Bare i Norge er 2000 arter truet. For å stanse tapet av naturmangfold, samt bremse den globale oppvarmingen, må forbruket av areal stoppes. Ved å føre arealregnskap opp mot vedtatt arealbudsjet, kan vi oppnå arealnøytralitet⁵, og få kontroll med arealendringene. Mange byer og tettsteder i Viken har stor tilflytting og utbyggingspress som fører til at viktige tettstednære naturområder bygges ned. Inngrepene gjøres stykkevis og delt, og medfører at både naturmangfoldet og friluftslivet settes på prøve. Viken Fylkeskommune må ta hensyn til dette i egen planlegging, samt påvirke planprosessene i kommunene, slik at disse overordnede hensynene overholdes. Praktiseringen av dispensasjoner må være streng.

HVORDAN:

- **Etablere og bruke arealbudsjet og arealregnskap.**
Hvorfor? Sikre bærekraftig arealbruk med sammenhengende økosystemer.
- **Etablere en helhetlig strategi for arealbruk og følge opp regionale bestemmelser i kommunale planer.**
Hvorfor? Hindre bit-for-bit nedbygging av naturen og se sammenhengene mellom arealene på tvers av kommunegrensene.
- **Få langsiktige byggegrensar inn i regionale og kommunale planer.**
Hvorfor? Beskytte nærnatur, strandsonen, markaområder, fjellområder og matjord fra ytterligere nedbygging.

³ [FNs klimapanel \(IPCC\) sin spesialrapport om klimaendringer og landarealer av 8. august 2018](#)

⁴ [Naturpanelets \(IPBES\) rapport av 6. mai 2019](#)

⁵ [Et arealnøytralt Norge, Sabima](#)

Planlegge for friluftsliv og folkehelse

Inaktivitet og psykiske plager er vår tids største folkesykdommer. Opphold og fysisk aktivitet i naturen gir bedre folkehelse, både fysisk og mentalt⁶. Friluftsliv gjennom turgåing, fiske, jakt og annen høsting er lavterskeltiltak som det er enkelt å tilrettelegge for. Friluftsliv krever også lite utstyr og kan utøves uansett ferdighetsnivå. For barn og unge kan natur og friluftsliv være en arena for læring, mestring, samhold og naturopplevelser, og legge grunnlaget for fysisk aktivitet resten av livet⁷. En rapport fra Vista Analyse⁸ slår fast at det er 80 milliarder kroner å hente ut i gevinst årlig ved å få flere ut i aktivitet – og peker på at friluftsliv er den enkleste måten å få flere aktive på. Friluftsliv kan i så måte være med å spare utgifter til helsebudsjettene, og forebygge dårlig helse. I tillegg til god tilrettelegging er introduksjonen til friluftsliv viktig. Mange opplever at de mangler kompetanse for å bruke naturen eller ønsker seg et sosialt nettverk å drive friluftsliv med.

HVORDAN:

- **Vise politisk vilje til å følge opp nasjonale føringer om økt aktivitet for alle.**
- **Det må utarbeides regional plan som også omhandler friluftsliv.**
Hvorfor? For å ha oversikt over tilbud og behov for friluftslivsanlegg, utfartssteder og tilgjengelighet.
- **Prosjektet “Friluftslivets ferdselsårer” må gjennomføres i alle kommuner, slik som prosjektet “Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder”.** Begge kartgrunnlag må brukes aktivt i regional og kommunal planlegging, og revideres jevnlig.
Hvorfor? Sikre kunnskapsgrunnlaget om områdene som brukes til friluftsliv og fysisk aktivitet for beslutningstakere og for arealplanleggere og politikere.
- **Bevilge midler til tiltak som kan øke aktiviteten innen friluftsliv i skolen, både gjennom økt kompetanse hos lærere og arealer for aktivitet.**
Hvorfor? Sikre at barna blir kjent med mulighetene for friluftsliv lokalt, og at lærerne blir trygge på å ta med seg barna ut.
- **Støtte kommuner som ønsker å opprette en aktivitetsstasjon/utstyrsbase for utlån av friluftsutstyr.**
Hvorfor? Motvirke sosial ulikhet, rekruttere til friluftsliv/fysisk aktivitet.
- **Sammenhengende stier/turveier/grønnstrukturer/ferdselsårer må sikres i all planlegging på kommunalt og regionalt nivå.**
Hvorfor? Tilrettelegge for at flere skal velge aktiv transport som sykkel og gange framfor bil. Brygger og kaianlegg bør være tilgjengelige og åpne for ferdsel og fritidsfiske så langt det er mulig.
- **Sikring av friluftsområder må prioriteres i samarbeid med kommunene og Miljødirektoratet.**
Hvorfor? Sikre naturområder for allmenn bruk, særlig i pressområder, f.eks. langs sjøen.
- **Bruke friluftsliv som integreringsarena.**
Hvorfor? Aktivitet og fellesskap er viktig for integrering for flerkulturelle, og kan bidra til en felles identitet med resten av samfunnet og få en vilje til å ta vare på naturen.

⁶ [Friluftsliv og psykisk helse, Norsk Friluftsliv](#)

⁷ [Barn og unge i naturen, Norsk Friluftsliv](#)

⁸ [Samfunnsøkonomiske virkninger av friluftsliv, Vista Analyse 2016](#)

Planlegge for ivaretagelse av naturverdier

Velfungerende økosystemer, der de fleste arter og økologiske funksjoner er på plass, er en forutsetning for samfunnet. Naturen renser vannet og lufta, produserer oksygen, sikrer pollinering av planter, resirkulerer næring, binder jordsmonnet, lagrer karbon, beskytter mot erosjon og er viktig for overvannshåndtering og flomdemping. To store kriser preger verden i dag – klimakrisen og naturkrisen. Den største trusselen er arealendringer. Ifølge NINAs rapport om karbonlagring i norsk natur, ligger det ca. syv milliarder tonn karbon lagret i norsk natur, 500 ganger så mye CO₂-ekvivalenter som Norge slipper hvert år⁹. Robuste og intakte økosystemer er derfor en del av løsningen for å stanse tapet av biologisk mangfold og for å takle klimaendringene.

HVORDAN:

- **Langsiktig sikring av naturområder.**
Hvorfor? Motvirke tap av biologisk mangfold, sikre leveområder og spredningskorridorer og sørge for at vi ivaretar økosystemtjenester og høstbare bestander av fisk og vilt.
- **Det må utarbeides et oppdatert kunnskapsgrunnlag, god dokumentasjon og strategier for ivaretagelse av biologisk mangfold på regionalt nivå.**
Hvorfor? Sikre et større perspektiv på arealbruk og ivareta større sammenhengende områder.
- **Vanndirektivet må følges opp og implementeres i regionale planer.**
Hvorfor? For å sikre god kjemisk og økologisk tilstand i sjø, vann og elver.
- **Bevilge midler til tiltak som kan øke naturkunnskapen i skolen, både gjennom kompetanse hos lærere og arealer for naturstudier.**
Hvorfor? Sikre at elever får gode natur- og artskunnskaper, blir kjent med viktigheten av stabile økosystemer, og at lærerne blir trygge på å ta med seg elever ut i naturen.

Sikre god organisasjonsdrift og medvirkning

Frivillige natur- og friluftsansjonerens kunnskap og engasjement gir forvaltningen og politikerne viktige innspill, opplyser og øker engasjementet i befolkningen og får folk ut i aktivitet. De er derfor en viktig del i et fungerende demokrati.

Et vanlig problem hos frivillige organisasjoner er at deres arbeid baseres på prosjektmidler. Dette gjør at mye ressurser går til utarbeidelse av søknader og rapporter – tid som i stedet kunne vært brukt på organisasjonens kjerneaktiviteter. Faste driftsmidler gir trygge rammer for frivillige organisasjoner og kan slik sikre kontinuitet på tjenestene organisasjonene leverer. Regjeringen oppfordrer kommuner til å samarbeide med frivillige organisasjoner som jobber med natur og friluftsliv, for eksempel ved å inngå partnerskapsavtaler¹⁰. Dette bør Viken fylkeskommune også følge opp.

HVORDAN:

- **Tilrettelegge for at organisasjoner lett kan bli kjent med tilskuddsordninger for natur og friluftsliv. Dette kan gjerne gjøres i samarbeid med Forum for natur og friluftsliv.**
Hvorfor? For å sikre effektiv finansiering av gode prosjekter og aktiviteter.
- **Videreføre og utvikle driftstilskudd/samarbeidsavtaler med frivilligheten.**
Hvorfor? Organisasjoner må få utvikle seg fritt uavhengig av stat og kommune. Mest mulig av frivillig tid må brukes til kjerneaktiviteter. Derfor bør økonomisk støtte vurderes ikke bare til prosjekter, men også til løpende drift og aktiviteter.
- **Alle planprosesser må tilrettelegge for deltagelse av frivillige. Eksempler på dette kan være regionale møter på kveldstid, gode høringsfrister og lett tilgjengelig digitale tjenester.**
Hvorfor? Sikre involvering av frivilligheten, og relevante og oppdaterte hørings svar.

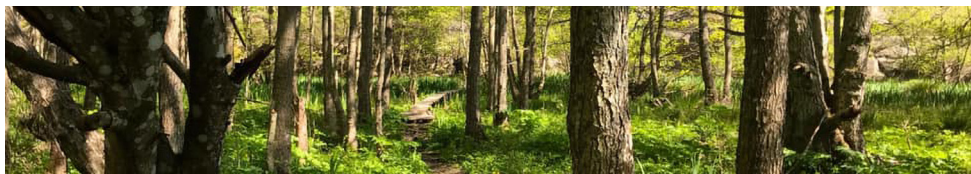
⁹ [Carbon storage in Norwegian ecosystems, NINA 2020](#)

¹⁰ [Stortingsmelding friluftsliv, 2016](#) og [Stortingsmelding naturmangfold, 2015](#)

Vi ønsker å spille på lag, så lurer du på noe, ta kontakt!

På vegne av styret og organisasjonene i Forum for natur og friluftsliv i Østfold, Akershus, Buskerud og Oslo.

VÅRE TILSLUTTEDE ORGANISASJONER

4H Østfold

Akershus og Oslo Orienteringskrets

Buskerud Botaniske forening

Buskerud Orienteringskrets

Bærum Natur og Friluftsråd

DNT Drammen og Omegn

DNT Indre Østfold

DNT Nedre Glomma

DNT Oslo og omegn

DNT Ringerike

DNT Vansjø

Drammen klatreklubb

Folkesportklubben MILA

Follo sopp- og nyttevekstforening

Framfylkingen i Oslo

Kongsberg og Omegns Turistforening

Lillomarkas venner

Naturvernforbundet i Buskerud

Naturvernforbundet i Oslo
og Akershus

Naturvernforbundet i Østfold

Nedre Buskerud krets av Norges
Speiderforbund

Nesodden Kajakklubb

Norges Jeger- og Fiskerforbund Oslo

Norges Jeger- og Fiskerforbund
Østfold

Norges Jeger- og Fiskerforbund
Akershus

Norges Jeger- og Fiskerforbund
Buskerud

Norsk organisasjon for terrengsykling,
Drammen og Omegn

Norsk Organisasjon for terrengsykling,
Oslo og omegn

Norsk Ornitologisk forening,
avd. Buskerud

Norsk Ornitologisk forening,
avd. Oslo og Akershus

Norsk Ornitologisk Forening,
avd. Østfold

Oslo Elveforum

Oslo og omland friluftsråd

Oslo Velforbund

Oslofjordens Friluftsråd

Skiforeningen

Skogselskapet i Oslo og Akershus

Tistedalen Friluftslag

Østensjøvannets Venner

Østfold Botaniske Forening

Østmarkas Venner

FNF Akershus - FNF Buskerud - FNF Oslo - FNF Østfold

KONTAKT OSS

Forum for natur og friluftsliv Akershus: fnf-nett.no/akershus

Forum for natur og friluftsliv Buskerud: fnf-nett.no/buskerud

Forum for natur og friluftsliv Oslo: fnf-nett.no/oslo

Forum for natur og friluftsliv Østfold: fnf-nett.no/ostfold

